

გიორგი მარსაგიშვილი — გმირი ეპი პატიდან „კობრა“

აგვისტოს ომის პილევ ერთი დადოფლის ცყაროები გაირი, რომელიც მარადიული „ღიმილის პიზაპის“ არმიას შეუკრთდა

გიორგი მარსაგივალი,
ზემო ქედები აკალგაზრდა,
განსაუკირდებულ დავალებათას
მისამ საგარაოვალოს სწრაფი
რეაგირების მოიკიცე ათეულის
მითაურის მოაღილე, იმ გამოდ-
ხს შორისაა, რომელთა პკალიც
ცხინვალში იყარება.

საქართველოს კანონმდებლობით, თუ ადამიანი ორი წლის განმავლობაში ვერ მოიტყონა, გარდაცვლილად ცხადდება. შესაბამისად, კანონით, გიორგი მარსაგიშვილიც რუსეთ-საქართველოს ომში დაღუპულად არის შერაცხული, თუმცა მისი ცხედარი აღმოჩენილი ვერ იქნა და მისი გაუჩინარებაც ბურუსითაა მოცული. გიორგი მარსაგიშვილს შესამინისტრომ მუშაობა სამი თვეის დაწყებული ჰქონდა. განსაკუთრებულ დავალებათა მე-3 სამართლებრივი კონკურსს წესით ქვემდებრივი 1981 წლის 28 ოქტომბრის დაიხადა დედოფლის სწაროში. პატრიოტი ახალგაზრდა აგვისტოს ომში პირველივე დღეებში უგზო-უვლოდ დაიკარგა. მას მეუღლე და ერთი შვილი დარჩა, ლიზა, რომელიც ნომებრში 10 წლის გახდება.

ჟღინა მარსაგიშვილი, გიორგი მარსაგიშვილის მეუღლე: „გიორგი ერთი თვე ნანასიც არ გვყავდა. კოდორის იყო. იქდან ჩამოსვლა მოასწრო, სანამ სიტუაცია გართულდებოდა, მაგრამ

შეირჩა. ოჯახს იგი 2008 წლის ივნისიდან აღარ უნახავს. ომში წასვლამდე ერთი თვე კოდორში იყო მივლინებით. თბილისში 7 აგვისტოს დაპრუნდა და სახლში მისვლაც ვერ მოასწრო, რადგან შეს სამინისტროში, ცხინვალში შექმნილი ვითარების გამო, ყაზარ-შული მდგომარეობა გამოაცხადა. გიორგი 1981 წლის 28 ოქტომბრის დაიბადა დედოფლისისკარიში. ჰატრიონტი ახალგაზრდა აგვისტოს ომში პირველივე დღეზე ბეჭი უგზო-უკვლილდ დაიკარგა. მას მეუღლე და ერთი შვილი დარჩა, ლიზი, რომელიც ნოემბერში 10 წლის გახდება.

ჩამოვიდა თუ არა, ყაზარმული
გამოცხადდა. სახლში მოსვლა ვე-
ლარ მოასწრო, ნავიდა ომში და
იქიდან ალარ დაბრუნებულა.

- ბოლოს როდის ესაუბრეთ
მას?

— 7 აგვისტოს ვესაუბრე ტელეფონით, მაგრამ იქ არსებულ სიტუაციაზე, რა თქმა უნდა, არაფერს ამბობდა. მას შემდეგ ვეღარ დაუკავშირდით. ვიცით მხოლოდ, რომ აავეთქეს დაჯაავშნული ავტომანქანა „კომბინა”, რომელშიც ის იყო ეკიპაჟის რამდენიმე წევრთან ერთად. ჩემმა მეუღლე დღემდე ითვლება უკზოუკვლიდ დაკარგულად, კანონის შესაბამისად ორი წლის შემდეგ ის გამოაცხადეს დაღუპულად, მაგრამ დღემდე მისი ცხედარი ნაპოვნი არ არის. რომ ვეღარ დაუკავშირდით, ნაწილში მივედით, გვითხრეს ჯერ არაფერი ვიცითო, დღემდე ასეა. ჩვენ მინდობილი ვიყავით შს სამინისტროზე და გვკერა და გნამს, რომ უტყუარინფორმაციას მოგვაწოდებნდენ.

- გაქვთ იმედი, რომ ის ცოცხალია?
- იმედი მთელი ჯხოვრიბა გვი-

ქნება, რადგან ჩვენ არ დაგვიმარხავს ის და არ გვინახავს მისი ცხედარი. არ ვიციო სინამდვილეში იქ რა მოხდა, ამიტომ, რა თქმა უნდა, იმედი არის.

- რა შეგიძლიათ გაიხსნოთ მის შესახებ, რას იხსნებენ მისი თანამ-შრომლები?

— ამ თემაზე საუბარი არ უყვართ, არაფერს ამბობენ და არც იხსნებენ, იმიტომ რომ „კო-ბრას“ ეკიპაჟი მთლიანად დაიღუპა. ჩემი მეუღლე მაშინ 26 წლის იყო, ბავშვი სამი წლის ხდებოდა,

მაგრამ მამა ძალიან კარგად ახსოებს. დღე არ გავა, არ გაიხსენოს. იცის, რომ მამა ომში დაეტუპა, მოუხედავად იმისა, რომ ძალიან პატარა იყო, როგორც ჩანს, ოჯახში, ჩვენი საუბრებიდან გა- და ჰით მანც თავისას შვრება, ეს გამაცობა მას გვევი პონდა. შეიძლება მრჩეობდა კიდეც სა- ფრთხოს, ჰყოლო პერიოდზე აპ- ვიაზებული პონდა, ეს მოეპში უნდა დავიღორეოო.

— როგორ ფიქრობთ, მისმა ქვეყანამ დაუფასა გმირობა თქვენს მეულეებს?

ნეთის განსაკუთრებული სიყვა-
რული ჰქონდათ, ჩემს შეიოს არ
გავათხოვებ, ეს მაშინ სიცო-
ცხლეა, ამბობა. თავისუფლ
დღისა სულ შვალურა ატარებდა.
ძალიან უყვარდა თავისი სა-
სახური, ძალიან მოღოვანული
ო, ეს განვითარდა ულიკო ხო-

და ჰარისკოვი, სელიუ ბრირ-
ცამდე იყო ჩართული თავის
სამსახურებრივ საქმიანობაში.
დღიუ პასუხისმგებლობით ეპი-
ლეგოდა ფორმას, რომელიც გან
ჩაიცვა.

— ცნობვალის ცენტრში შეს-
ვლას დიდი გამპედაობა სტირდე-
ბოდა...

— როცა ადამიანს არ დაა-
საფლავებ, მანიც რაღაც გულის
სილომები არის და სანამ ვიცო-

— დიახ, ეს იყო ძალიან დიდი ცხლებთ, გვექნება იმედი, რომ გმირობა. ის მოხვევ იყო, სისტემი ოდესშე გამოწინდება.

23 წლის წინ აფხაზეთში ომი დაიწყო

1992 წელს, 23 ნოემბრი აფხაზეთში ომი დაიწყო. საქართველოს სახელმწიფო საბჭოს გადაწყვეტილებით, რომელსაც ედუარდ შევრდნაძე ხელმძღვანელობდა, 1992 წლის 14 აგვისტოს აფხაზეთში, რკინიგზაზე წესრიგის დასამყარებლად, საქართველოს შეიარაღებული ძალების ქვედანაყოფები შეიყვანეს, რასაც საომარი მოქმედებების დაწყება მოჰყვა.

სახელმწიფო საბჭოს თამჯდომარის, ედუარდ შევარდნაძის მტკიცებით, ინგირი-სოჭის სარკინიგზო მოსაკვეთზე წესრიგის დამყარების გეგმა მან პირადად აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე, ვლადისლავ არძინბასთან შეათანხმა, მაგრამ როცა ქართული ქვედანაყოფები აფხაზეთში შევიღნენ, არძინბას მიერ უკანონოდ შექმნილმა ე.წ. აფხაზურმა გვარდამ ქართულ შენარჩოს ოჩამჩირის რაიონის სოფელ ოხურეიში მდებარე საგზაო პოლიციის საგუშავგოზე ცეცხლი გაუსხანა. საომარი მოქმედებების შედეგად დალუპული პირველი მსხვერპლი სწორედ ამ საგუშავგოზე მომხდარ შეტაკებას უკავშირდება.

ცილმა აფხაზურმა სეპარაციისტულმა ხელისუფლებამ წინააღმდეგობა სამი დღე გასწია და 17 აგვისტოს სოხუმი ორგანიზებულად დატოვა და ქალაქ გუდაუთაში გადაბარება.

ამ სამი დღის განმავლობაში საქართველოს ხელისუფლების წარმომადგენლებმა ვერ შეძლეს ვლადისლავ არძინბასთან შეხვედრა. როგორც შემდგომ გაირკვა, იგი სოხუმის განაპირო, შუქურის რაიონში განლაგებულ რუსულ სამხედრო ნაწილში იყო და იქედან ხელმძღვანელობდა აფხაზური ძალების წინააღმდეგობას, მაგრამ შემდეგ თავადაც გუდაუთაში გადაბარება.

აფხაზეთში 14 აგვისტოს დაწყებული

14 აგვისტოს აფხაზეთის უმაღლეს-
სი საბჭოს თავმჯდომარემ ვლადისლავ
არძინბაძი ს სოხუმის ადგილობრივი ტე-
ლევიზიით აფხაზეთის სალხს სამაშულო
ომის დაწყება აუწყა და ადგილობრივ
შენაერთებსა და აფხაზეთის დამოუკი-
დებლობისათვის ბრძოლაში ჩართულ
საზოგადოებას თავ-თავიანთი პოზიციე-
ბის დაცვებისკენ, ხოლო ოფიციალურ
თბილის სახელმწიფო საბჭოს ჯარების
აფხაზეთიდან გაყიდისკენ მოუწოდა.

მიუხედავად იმისა, რომ ქართული შე- მე სამხედრო ტექნიკა და აღგილობრივი

მოსახლეობისაგან ჩამოყალიბებული ბატალიონები დაშლილი ჰყავდა.

მიუხედავად ამისა, 16 სექტემბერს
სოხუმისათვის ბრძოლა 27 სექტემბერს
დასრულდა. სოხუმის აღების ოპერაცია-
ში აფხაზური ძველნაყოფების გარდა
მონაწილეობას იღებდნენ როგორც ჩრ-
დილოეთ კავკასიელი მოხალისეები, ისე
რუსეთის ხელისუფლების მიერ მობილი-
ზებული კაზაკები და რუსეთის შეიარა-
ლებული ძალების სხვადასხვა ქვედანა-
ყოფები.

ომის შედეგად აფხაზეთის ტერიტორიის დატოვება 300 ათასამდე ადამიანს, უმეტესად ქართული ეროვნების ადამიანებს მოუწიათ. საომარი მოქმედებების შედეგად, ქართული მხრიდან ჯარისკა-

ცებისა და მშვიდობიანი მოსახლეობის
სახით 10 ათასამდე ადამიანი შეეწირა.

1993 წლის შემოდგომაზე განვითარებულ პროცესებს წინ უძლოდა 1992 წლის 2 ოქტომბერს აფხაზური შენართების მიერ აღება. სწორედ გაგრის ზონის დაკარგვით შეძლო აფხაზურმა მხარემ რუსეთთან საზღვრის დაკავებით ქართულ მსახურების დარღვევას.

თულ ძნარენჯ უკირატესობის ძოპოვება. აფხაზურმა შენაერთებმა საქართველოსა და აფხაზეთის ადმინისტრაციული საზღვარი მდინარე ენგურზე 1993 წლის 30 სექტემბერს დაიკავეს. სზორედ ამიტომ აფხაზური ხელისუფლება ქართულ მშარეთან საომარ მოქმედებებში გამარჯვებას ოფიციალურად 30 სექტემბერს აღნიშნავს.

